

Sygn. akt VU 5180/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 grudnia 2013 r. sygn.(...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 5180/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił J. R. prawa do emerytury górniczej wskazując, że nie udokumentował wymaganego 25-letniego okresu pracy górniczej, a jedynie 17 lat, 5 miesięcy i 24 dni, w tym 14 lat, 7 miesięcy i 21 dni pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1.

Pełnomocnik wnioskodawcy J. R. w dniu 15 stycznia 2014 roku wniósł odwołanie od tej decyzji. W odwołaniu wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej poprzez zaliczenie do pracy górniczej okresu pracy od 1 lipca 1991r. do 16 listopada 2006r. na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2014 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie VIII U 223/14 uznał się niewłaściwym do rozpoznania sprawy z odwołania J. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Tryb. Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca J. R. urodzony w dniu (...), w dniu

16 października 2013 roku wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 2-4 akt emerytalnych)

Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej ogółem 17 lat, 5 miesięcy i 24 dni pracy górniczej, w tym 14 lat, 7 miesięcy i 21 dni pracy górniczej określonej w art. 50c ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej okresu **od 1 lipca 1991r. do 16 listopada 2006r.**, na stanowisku kierowcy ciągnika w transporcie drogowym, ponieważ zajmowane stanowisko nie figuruje w zał. nr 2 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r., Nr 2, poz. 8).

Natomiast do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresów:

- od 16 listopada 1987 roku do 30 czerwca 1991 roku na stanowisku wulkanizatora taśm przenośnikowych, ponieważ stanowisko to nie figuruje w zał. nr 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r., co dało jedynie podstawy do zaliczenia tego okresu w wymiarze pojedynczym.

(dowód: decyzja z dnia 13 grudnia 2013r. – k. 40 akt rentowych)

J. R. od dnia 22 maja 1981 roku do 31 grudnia 1998r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym Kopalni (...). Z dniem 1 stycznia 1999r. przedsiębiorstwo zostało sprywatyzowane i wnioskodawca stał się z mocy prawa pracownikiem Kopalni (...) Spółka Akcyjna. Obecnie pracodawcą wnioskodawcy jest (...) z siedzibą w R. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: umowa o pracę k. 6 w aktach osobowych część B, pismo z 4 stycznia 1991r. – k. 37 w aktach osobowych część B)

Początkowo tj. w okresie od 5 czerwca 1981r. do 25 października 1985r. J. R. pracował na stanowisko robotnika.

W okresie od dnia 26 października 1985 roku do dnia 17 października 1987 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Po wojsku wrócił do pracy w dniu 16 listopada 1987 roku na oddział(...) na stanowisko wulkanizatora taśm przenośnikowych. Na takim stanowisku wnioskodawca pracował do 30 czerwca 1991 roku.

(dowód: umowa o pracę k. 6 w aktach osobowych część B, , zawiadomienie o rozwiązaniu stosunku pracy 13 w aktach osobowych część B, karta kandydata do pracy w (...) B. - k. 14 w aktach osobowych część B, umowa o pracę z 16.11.1987- k. 17 w aktach osobowych część B, angaż – k. 22-25 w aktach osobowych część B, wyciąg z książeczki wojskowej- k. 24 akt emerytalnych)

W okresie od dnia 1 lipca 1991r. do dnia 31 marca 1992r. wnioskodawca pracował na oddziale (...) na stanowisku kierowcy ciągnika w transporcie drogowym. Oddział (...)3 był oddziałem ruchowym wykonującym roboty wulkanizacyjne taśm przenośnikowych na terenie Odkrywek w P. B. i P. S..

(dowód: angaż z 1 lipca 1991- k. 25 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 30 grudnia 1991r. – k. 27 w aktach osobowych część B, zawiadomienie o rozwiązaniu stosunku pracy z 30 marca 1992r. – k. 28 w aktach osobowych część B, pismo pracodawcy z dnia 19 listopada 2013r. – k. 35 akt emerytalnych)

W okresie od 1 kwietnia 1992r. do 16 listopada 2006r. wnioskodawca pracował na oddziale (...) na stanowisku kierowcy ciągnika na odkrywe. Oddział (...) (...) był oddziałem transportowym. Wnioskodawca w tym okresie obsługiwał ciągniki terenowe (...) (...). Wnioskodawca w okresie od 1 kwietnia 1992r. był oddelegowany na oddział (...) a od 1997r. na oddział mechaniczny(...), który pracował na odkrywe przy remontach przenośników.

Do stałych obowiązków wnioskodawcy należało przywiezienie z bazy na odkrywkę i odwiezienie z odkrywki do bazy maszyn górniczych tj. agregaty prądotwórcze, agregaty spawalnicze, gazy techniczne), co zajmowało mu godzinę dziennie oraz ich przetransportowywanie na odkrywce. Wnioskodawca przy użyciu podnośnika zamontowanego na ciągniku transportował również rozebrane przez brygadę remontową elementy konstrukcji, pontony na inne miejsce na odkrywce. Prace transportowe na odkrywce zajmowały wnioskodawcy ok. 2 godzin dziennie. Ponadto wnioskodawca obsługiwał zawieszony na ciągniku agregat smarowniczy oraz podnosił w górę ciągnikiem elementy konstrukcji.

(dowód: pismo z 1.04.1992r. – k. 29 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 25 maja 1992r. – k. 30 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 8 marca 1993r. – k. 32 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 27 czerwca 1994r. – k. 33 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 17 sierpnia 1994r. – k. 32 w aktach osobowych część B, pismo z 24 maja 1999r. – k. 38 w aktach osobowych część B, angaż z 1 stycznia 2000r. – k. 39 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 19 listopada 2002r. - k. 41 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 11 kwietnia 2006r. – k. 49 w aktach osobowych część B, wniosek o zmianę nazwy stanowiska pracy – k. 55 w aktach osobowych część B, pismo pracodawcy z dnia 26 listopada 2013r.,

Od 17 listopada 2006r. do 30 kwietnia 2007 wnioskodawca pracował na oddziale (...) na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce.

(dowód: wniosek o zmianę nazwy stanowiska pracy – k. 55 w aktach osobowych część B, angaż z dnia 29 grudnia 2006r. – k. 57 w aktach osobowych część B, zgłoszenie rozpoczęcia wykonywania pracy górniczej – k. 56 w aktach osobowych część B)

Od dnia 1 maja 2007r. wnioskodawca został przeniesiony na oddział (...) na stanowisko operatora spycharek i maszyn wieloczynnościowych na odkrywce. Na tym stanowisku pracuje do chwili obecnej.

(dowód: angaż z dnia 24 kwietnia 2007r. – k. 62 w aktach osobowych część B, angaże –k. 70,72, 74,76, 79, 82,84, 92,95)

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 13 września 2013 roku ustaliła, że J. R. w okresie od 1 kwietnia 1992 roku do 16 stycznia 2007 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą. Komisja weryfikacyjna wskazała, że pomimo posiadania angaży na stanowisko kierowcy ciągnika wnioskodawca w okresie od 1 kwietnia 1992r. do dnia 16 listopada 2006r. wykonywał prace operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce.

(dowód: protokół z posiedzenia w aktach osobowych część C)

Komisja weryfikacyjna w protokole z dnia 26 września 2013r.odmówiła uznania, że J. R. w okresie od dnia 22 maja 1981r. do dnia 25 października 1985r. pracując jako górnik na odkrywce oraz w okresie od dnia 1 lipca 1991r. do dnia 31 marca 1992r. pracując jako operator sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce wykonywał prace podlegające zaliczeniu do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym.

(dowód: protokół komisji weryfikacyjnej z dnia 26 września 2013r. – k.9-10 akt emerytalnych)

W dniu 3 października 2013 roku (...) z siedzibą w R. wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazała, że w okresie zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą od:

- 22 maja 1981 roku do 25 października 1983 roku na stanowisku górnika na odkrywce wymienionej w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 2 poz. 1;

- 16 listopada 1987 roku do 30 czerwca 1991r. na stanowisku górnik kopalni odkrywkowej wymienionej w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 3 dział III poz. 1.

- 1 lipca 1991r. do 30 kwietnia 2007r. na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce wymienionej w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 2 poz. 22;

- 1 maja 2007r. do nadal na stanowisku operatora spycharek i maszyn wieloczynnościowych na odkrywce wymienionej w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 3, dział III poz. 4;

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej k. 8 akt emerytalnych)

W okresie od 1 lipca 1991r. do 1997r. wnioskodawca był oddelegowany do pracy na oddziale(...) Do stałych obowiązków wnioskodawcy w tym okresie należało zawieszanie ciągnikiem sprzętu górniczego na wyznaczone przez dozór stanowisko pracy na odkrywce i ich odwiezienie po zakończeniu pracy (co zajmowało mu 1 godzinę dziennie), przewożenie ciągnikiem sprzętu górniczego na odkrywce (transport taśm przenośnikowych oraz sprzętu dla potrzeb wulkanizacji, transport elementów remontowanych maszyn) oraz wykonywanie robót wulkanizacyjnych razem z brygadą wulkanizacyjną polegających na wykonywaniu napraw na przenośnikach taśmowych, demontażu lub montażu taśm na maszynach podstawowych, wykonywanie połączeń taśm na przenośnikach i maszynach podstawowych, rozwijanie i zwijanie taśm przenośnikowych, prace przy wymianie uszkodzonych ciągów technologicznych (podesty, schody), wymiana urządzeń (skrobaki, odbojnice, przenośniki ścierowe). Prace transportowe na odkrywce zajmowały wnioskodawcy każdego dnia około 1,5 godziny. Ciągnik, który obsługiwał wnioskodawca był wyposażony w przedni napęd w podnośnik. Jak była taka potrzeba wnioskodawca przy użyciu podnośnika podnosił taśmy i inne elementy maszyn górniczych.

(dowód: zeznania M. M. – protokół rozprawy z dnia 24 września 2014r. od minuty 7:58 do minuty 15:34, zeznania świadka J. N. - protokół rozprawy z dnia 24 września 2014r. od minuty 15:35 do minuty 20:51, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 20 listopada 2014r. – od minuty 2:28 do minuty 19:52, charakterystyka pracy z dnia 19 listopada 2013r. –k. 35 akt emerytalnych)

W okresie od 1997r. do 16 listopada 2006r. wnioskodawca był oddelegowany do pracy na oddziale mechanicznym (...) na odkrywce. Do stałych obowiązków wnioskodawcy należało przywiezienie z bazy na odkrywkę i odwiezienie z odkrywki do bazy maszyn górniczych tj. agregaty prądotwórcze, agregaty spawalnicze, gazy techniczne, co zajmowało mu godzinę dziennie oraz ich przetransportowywanie na odkrywce. Wnioskodawca przy użyciu podnośnika zamontowanego na ciągniku transportował rozebrane przez brygadę remontową elementy konstrukcji, pontony na inne miejsce na odkrywce. Prace transportowe na odkrywce zajmowały wnioskodawcy ok. 2 godzin dziennie. Ponadto wnioskodawca obsługiwał zawieszony na ciągniku agregat smarowniczy oraz podnosił w górę ciągnikiem elementy konstrukcji.

(dowód: zeznania świadka R. P. - protokół rozprawy z dnia 24 września 2014r. od minuty 20:52 do minuty 25: 38, zeznania świadka K. M. - protokół rozprawy z dnia 24 września 2014r. od minuty 25:39 do minuty 33:15, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 20 listopada 2014r. – od minuty 2:28 do minuty 19:52)

Wnioskodawcę obowiązywał ośmiogodzinny dzień pracy oraz 40-godzinny tydzień pracy. W spornym okresie 1 lipca 1991r. do 16 listopada 2016r. wnioskodawca pracował na odkrywce każdego miesiąca nie mniej niż połowę dniówek w miesiącu, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: wykaz dniówek za pracę na odkrywce – k.58-62 akt)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia

17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1440ze zm.).

Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy emerytura górnicza przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a **mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej** i równorzędnej, w tym **co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1**, wynosi **50 lat**.

Zgodnie z art. 50b w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei zgodnie z art. 50 c ust. 1 pkt 4 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą zawiera załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r., Nr 2, poz. 8).

Zasady nabywania prawa do emerytur górniczych - jak wynika z powyższych przepisów - odbiegają od zasad obowiązujących powszechnie, co jest związane z charakterem pracy górniczej, angażującej we wzmożonym stopniu siły fizyczne i psychiczne zatrudnionych. Z tego właśnie względu ustalając ogólne zasady nabywania prawa do górniczej emerytury, ustawodawca z jednej strony uznał, że dla zaliczenia pracy górniczej do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury wystarczające jest, jeżeli praca ta była wykonywana co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (art. 50b ustawy), z drugiej natomiast - uznał za pracę górniczą na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego tylko zatrudnienie łączące się z wykonywaniem czynności o określonym charakterze i na wyszczególnionych w rozporządzeniu stanowiskach pracy. Jest to w pełni uzasadnione, jeśli się uwzględni, że charakter zatrudnienia na odkrywce - z uwagi na warunki jego wykonywania i stopień bezpieczeństwa, wpływające na obciążenie fizyczne i psychiczne - nie może równać się z charakterem zatrudnienia pod ziemią. Dlatego też przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, a dla oceny charakteru pracy górniczej nie mogą mieć decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone zatrudnienie jako pracę górniczą. Taka możliwość nie została bowiem w przepisach tych przewidziana.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 25-letni okres pracy górniczej i 15 letni okres pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy . Organ rentowy zakwestionował bowiem, aby w okresie zatrudnienia w Kopalni (...) w B. (obecnie w (...) z siedzibą w R.) od dnia 1 lipca 1991 roku do 16 listopada 2006 roku wnioskodawca wykonywał pracę górniczą.

Wnioskodawca dysponował świadectwem z dnia 3 października 2013 roku wystawionym przez (...) z siedzibą w R. potwierdzającym fakt wykonywania pracy górniczej w spornym okresie od 1 lipca 1991 roku do 16 listopada 2006 zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce wymienionej w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 2 poz. 22;

Świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., a zatem nie korzysta z domniemania prawdziwości i autentyczności. Świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Świadectwo pracy samo przez się nie tworzy zatem praw podmiotowych ani ich nie pozbawia.

Organ rentowy zakwestionował powyższe świadectwo, podnosząc że z angaży wynika, że wnioskodawca w spornym okresie nie pracował na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce, ale na stanowisku kierowcy ciągnika, które nie jest wymienione w załączniku nr 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 1994 roku. Ponieważ organ rentowy zaprzeczał prawdziwości świadectwa co do charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie (spór dotyczył dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca), ciężar wykazania prawdziwości tego dokumentu prywatnego w myśl art. 253 zd. 2 k.p.c. spoczywał na wnioskodawcy jako osobie, która chce z tego dokumentu skorzystać.

Wnioskodawca nie sprostął temu obowiązkowi. W spornym okresie – jak wynika z dokumentów osobowych – wnioskodawca pracował na dwóch oddziałach, a mianowicie w okresie od dnia 1 lipca 1991r. do 31 marca 1992r. na oddziale wulkanizacyjnym (...) i w okresie od dnia 1 kwietnia 1992r. do dnia 16 listopada 2006r. na oddziale (...)cały czas na stanowisku kierowcy ciągnika. Z tym, że pracując na oddziale Rs-8, który był oddziałem transportowym, w okresie od 1 kwietnia 1992r. do 1997r. był oddelegowany do pracy na oddział wulkanizacyjny (...) a następnie do końca okresu spornego, czyli do 16 listopada 2006r. na oddział mechanicznym(...) który zajmował się przebudową i remontami stacji.

Charakter pracy w okresie od dnia 1 lipca 1991r. do 1997. na oddziale (...) roku oraz w okresie oddelegowania wnioskodawcy na ten oddział z oddziału (...) Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków: M. M. oraz J. N. i wnioskodawcy.

Z kolei zakres obowiązków wnioskodawcy w okresie oddelegowania na oddział mechaniczny P1 od 1997r. do 16 listopada 2006r. Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków K. M., R. P. i wnioskodawcy.

Prace wnioskodawcy w każdym z tych okresów – jak wynika ze zgodnych zeznań świadków oraz wnioskodawcy - były do siebie zbliżone, gdyż polegały na przywożeniu z bazy na odkrywkę i odwożeniu po zakończeniu pracy z odkrywki do bazy sprzętu górniczego. Wnioskodawca przewoził maszyny górnicze na odkrywkę ciągnikiem. Prace te zajmowały mu każdego dnia 1 godzinę. Pozostały czas pracy wnioskodawca spędzał przy pracy na odkrywce. Tam zajmował się przewożeniem maszyn górniczych i elementów konstrukcji z miejsca na miejsce przy użyciu zamontowanego na ciągniku podnośnika, co zajmowało mu średnio około 2 godzin dziennie. Ponadto wnioskodawca przy użyciu podnośnika podnosił sprzęt górniczy do góry. Dodatkowo w pierwszym spornym okresie od 1 lipca 1991r. do 1997r. pracował razem z brygadą wulkanizacyjną przy pracach związanych z wulkanizacją taśm przenośnikowych, a w drugim spornym okresie tj. w latach 1997-2006 obsługiwał agregat smarowniczy umieszczony na podnośniku ciągnika.

Wnioskodawca twierdzi, że wykonywał w całym spornym okresie pracę górniczą, gdyż cały czas pracował na odkrywce, a praca kierowcy ciągnika przy pracach górniczych na odkrywce jest także pracą górniczą. O ile rację ma skarżący, że praca kierowcy ciągnika przy pracach górniczych jest pracą górniczą. To już nie można zgodzić się z twierdzeniem, że

każda praca na odkrywce jest pracą górniczą. Ustawodawca do prac górniczych na odkrywce nie zaliczył wszystkich prac, a tylko prace wymienione w art. 50c ustęp 1 pkt 4 ustawy.

Wśród wymienionych w tym przepisie prac górniczych wnioskodawca wykonywał w spornym okresie jedynie prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych. Do tych prac należy zaliczyć prace wulkanizacyjne przy remontach i naprawach taśm przenośnikowych oraz prace przy obsłudze agregatu smarowniczego na oddziale(...), a także prace polegające na unoszeniu do góry na podnośniku elementów remontowanych przez brygady konstrukcji, które wykonywał w całym spornym okresie. Nie mniej oprócz tych prac wnioskodawca w spornym okresie wykonywał także takie prace, które takiego górniczego charakteru nie miały. Do tych prac należy zaliczyć prace transportowe polegające zarówno na przywożeniu i odwożeniu sprzętu górniczego na i z odkrywki do bazy, co zajmowało wnioskodawcy godzinę dziennie, a także na przewożeniu sprzętu górniczego i elementów konstrukcji z miejsca na miejsce na odkrywce, co zajmowało wnioskodawcy średnio kolejne 2 godziny dziennie. Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy do prac górniczych nie sposób zaliczyć prac przy przewożeniu sprzętu na odkrywce, tylko dlatego, że odbywały się one przy użyciu zamontowanego do ciągnika podnośnika. Przemieszczanie sprzętu z miejsca na miejsce, bez względu na to w jaki sposób jest to robione i jakiej nazwy się do jego określenia używa (skarżący i świadkowie określają je mianem przeciągania) oraz bez względu na to, gdzie ono się odbywa, nie jest pracą górniczą w rozumieniu art. 50c ustęp 1 pkt 4. Prace te są pracami stricte transportowymi i charakteru tego nie zmienia fakt ich wykonywania na odkrywce przy pomocy zamontowanego do ciągnika podnośnika. A zatem przemieszczania czy też jak chce wnioskodawca i świadkowie „przeciągania” sprzętu górniczego z jednego miejsca na drugie na odkrywce nie sposób zaliczyć do prac górniczych przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych. Pojęcie bieżącej konserwacji wymaga, aby były to prace mające ścisły związek z konserwacją agregatów i urządzeń. Przemieszczanie takowych agregatów i urządzeń z miejsca na miejsce nie ma nic wspólnego z ich bieżącą konserwacją. Bieżąca konserwacja to prace bezpośrednio przy remontach i naprawach sprzętu, a nie prace polegające na przemieszczaniu takiego sprzętu. Prace wykonywane przez wnioskodawcę polegające na przemieszczaniu sprzętu z miejsca na miejsce miały li tylko pomocniczy charakter w stosunku do prac polegających na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń.

Skoro zatem wnioskodawca w całym spornym okresie pracując na odkrywce wykonywał nie tylko prace górnicze przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń, ale w ramach obowiązującego go 8-godzinnego dnia pracy, każdego dnia wykonywał także prace transportowe na odkrywce i poza nią, które takiego górniczego charakteru nie miały, to nie można zaliczyć tego okresu do pracy górniczej.

Wprawdzie do uznania prac za pracę górniczą w myśl art. 50 b ustawy wystarcza jeśli taka praca wykonywana jest co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy. Nie oznacza to jednak, jak chce wnioskodawca, że do zaliczenia spornego okresu do pracy górniczej, wystarcza fakt wykazania pracy górniczej w wymiarze czterech godzin dziennie każdego dnia.

Czas pracy w rozumieniu art. 50b ustawy należy rozumieć zgodnie z obowiązującym przepisem §12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1981r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa – Karta górnika (Dz. U z 1982r. nr. 2 poz. 13 ze zm.) oraz § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), który stanowi, iż „przy obliczaniu okresów zatrudnienia dodaje się poszczególne okresy zatrudnienia obejmujące lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy zatrudnienia oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych; sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok. Jeżeli w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia podane są **dniówki robocze**, a nie okresy zatrudnienia, **sumę dni zamienia się na miesiące**, przyjmując za miesiąc 22 dni robocze, a za okresy przed dniem 1 stycznia 1998 r. - 25 dni roboczych”. Przepis ten wskazuje więc dwa sposoby obliczania okresów zatrudnienia (okresów składkowych i nieskładkowych) mających istotny wpływ na powstanie prawa do świadczeń oraz ich wysokość. Pierwszy z nich nakazuje przeliczenie okresów zatrudnienia na lata, miesiące i dni (zdanie pierwsze) oraz obliczenie dni z niepełnych miesięcy zatrudnienia (zdanie drugie). Tego sposobu dotyczy reguła zamiany pełnych 12 miesięcy za rok, oraz dni na miesiące - „przyjmując 30 dni kalendarzowych za miesiąc”. Przez okresy „niepełnych miesięcy zatrudnienia” należy rozumieć te miesiące, w których zatrudnienie trwało krócej niż miesiąc kalendarzowy,

czyli wówczas, jeśli nie było wykonywane przez wszystkie dni konkretnego miesiąca, w szczególności, gdy rozpoczęło się po pierwszym dniu miesiąca, względnie zakończyło się przed ostatnim jego dniem.

Drugą regułą obliczania okresów zatrudnienia przewiduje zdanie ostatnie tego przepisu odnoszące się - przede wszystkim - do tak zwanych pracowników dniówkowych. Na mocy art. 194 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przepisy wykonawcze wydane do aktów prawnych (ustaw) uchylonych tą ustawą (art. 195 wyżej wymienionej ustawy) stosuje się do momentu wydania nowych przepisów wykonawczych. W miejsce wymienionego rozporządzenia nie zostały wprowadzone nowe przepisy określające sposób obliczania okresów ubezpieczeniowych. Tak więc w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych stosuje się nadal rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Do wnioskodawcy jako pracującego w systemie dniówkowym na odkrywce – co wynika z przedłożonego przez jego pełnomocnika wykazu dniówek przepracowanych na odkrywce - ma zastosowanie druga metoda obliczania okresów zatrudnienia polegająca na zamianie **sumy dni na miesiące**, przyjmując za miesiąc 22 dni robocze, a za okresy przed dniem 1 stycznia 1998 r. - 25 dni roboczych. O zaliczeniu danego miesiąca do pracy górniczej decyduje zatem to, czy praca górnicza w tym miesiącu była wykonywana przez połowę obowiązujących w miesiącu dniówek. Analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w odniesieniu do pracy górniczej wykonywanej pod ziemią w wyroku z dnia 8 maja 1989 r., II URN 34/89 (PiZS 1989, nr 10) stwierdzając, iż w przypadku wykonywania pracy o charakterze mieszanym (tj. pod ziemią i na powierzchni) praca ta stanowi pracę górniczą, jeżeli jest wykonywana pod ziemią **co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu**, obliczanych w stosunku do czasu pracy obowiązującego w myśl zasad kodeksu pracy w danym zawodzie (stanowisko to zaaprobował Sąd Najwyższy także w wyroku z dnia 3 marca 2011r. w sprawie II UK 297/10). Pojęcie połowy wymiaru czasu pracy z art. 50 b ustawy należy zatem rozumieć jako pracę górniczą wykonywaną przez połowę dniówek w miesiącu, a nie przez połowę obowiązującego czasu pracy w każdym dniu pracy, jak chce skarżący. Aby zatem wnioskodawcy można było zaliczyć ze spornego okresu zatrudnienia jakikolwiek okres do pracy górniczej musiałby wykazać, że co najmniej przez połowę dniówek w miesiącu wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę górniczą. Tymczasem jak wyżej wykazano wnioskodawca w żadnym ze spornych okresów pracując na odkrywce nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac górniczych. Każdego dnia bowiem oprócz prac górniczych wykonywał na odkrywce prace, które nie miały charakteru górniczego, a mianowicie prace transportowe, które zajmowały mu łącznie co najmniej 3 godziny dziennie (jedna godzina przywiezienie i odwiezienie maszyn na i z odkrywki oraz dwie godziny - prace transportowe na odkrywce). Powyższe wyklucza możliwość zaliczenia całego spornego okresu zatrudnienia do okresu pracy górniczej. Wnioskodawca nie wykazał, aby w jakimkolwiek miesiącu w spornym okresie pracował przez co najmniej połowę dniówek w miesiącu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując prace górnicze. Powyższej oceny nie zmienia fakt dysponowania przez wnioskodawcę wykazem dniówek przepracowanych na odkrywce w spornym okresie, z którego wynika, że w spornym okresie pracował na odkrywce więcej niż połowę dniówek w miesiącu, a mianowicie od 11 dni w miesiącu aż po 30 dni miesiącu (wykaz – k. 58- 62 akt). Jak wyżej bowiem już podkreślano nie każda praca wykonywana na odkrywce jest pracą górniczą. A wnioskodawca na odkrywce wykonywał zarówno prace górnicze jak i prace nie mające takiego charakteru. Mimo zatem, że górniczy charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie został potwierdzony przez jego pracodawcę Kopalnię (...) w B. w świadectwie pracy z dnia 3 października 2013 roku, wystawionym na podstawie protokołu z dnia 13 września 2013r. i 26 września 2013r. sporządzonego przez Komisję Weryfikacyjną to dokumenty te – jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego w postaci zeznań świadków i wnioskodawcy, ale także dokumentów w postaci chociażby charakterystyki stanowiska pracy zajmowanego przez skarżącego – nie odzwierciedlają rzeczywistego zakresu czynności faktycznie wykonywanych przez skarżącego na odkrywce.

O uznaniu zaś konkretnej pracy (wykonywanych czynności służbowych) za pracę górniczą w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych decyduje charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika, a nie nazwa stanowiska, protokół komisji weryfikacyjnej czy wreszcie świadectwo pracy. Zatem operator sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce tylko wtedy uzyska potwierdzenie zatrudnienia przy pracy górniczej, gdy na odkrywce w kopalni węgla brunatnego pracował przy urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy

pomiarach w zakresie miernictwa górnictwa oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych (tak: postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-04-04, I UK 440/11). I choć ciągnik, którym kierował wnioskodawca, może być uznany za sprzęt technologiczny, to jednak tylko wówczas, gdy służy do wykonywania prac górniczych wymienionych w art. 50c ustawy. Ciągnik był wykorzystywany przez wnioskodawcę jako sprzęt technologiczny wówczas, gdy obsługiwał zamontowany na nim agregat smarowniczy, gdy podnosił elementy konstrukcji, gdy wykonywał przy jego użyciu prace wulkanizacyjne (zdejmowanie i zakładanie taśm na przenośniki). Nie można natomiast ciągnika uznać za sprzęt technologiczny wówczas, gdy służył on do wykonywania prac transportowych na odkrywce. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2011r. w sprawie I UK 381/10 uznając, że praca kierowcy ciągnika polegająca na przewozie z magazynu do wkopu urządzeń do wulkanizacji taśm, urządzeń elektrycznych do remontu koparek i zwałowarek oraz transporcie i przemieszczaniu na odkrywce barakowozów nie jest pracą górniczą w rozumieniu art. 36 ust. 1 pkt 4 (aktualnie art. 50c ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Wnioskodawca nie spełnił zatem warunków niezbędnych do przyznania emerytury górniczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, że Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako nieuzasadnione.